

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 400/2022-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Korytár s. r. o., Sladovnícka 13, Trnava, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Ing. Pavol Korytár, proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 25 K 2/2007-2906 zo 6. decembra 2021 a opravnému uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 25 K 2/2007-2912 zo 17. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 7. februára 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uzneseniami Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Napadnuté uznesenia navrhuje zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov konania vzniknutých pred ústavným súdom.
2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ podal na okresnom súde (konkurzný súd úpadcu) návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom žiadal, aby súd obchodnej spoločnosti [REDACTED] (ďalej aj „odporca“), uložil povinnosť vydať sťažovateľovi majetok podliehajúci konkurzu, v návrhu bližšie identifikovanú stavbu rozvodne, ktorej súčasťou sú technické zariadenia. Okresný súd prvým napadnutým uznesením

návrh zamietol a následne vydal opravné uznesenie (druhé napadnuté uznesenie), ktorým opravil v záhlaví zamietajúceho uznesenia odporcu zo spoločnosti [REDACTED], na [REDACTED]

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Proti napadnutým uzneseniam okresného súdu podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta, že:

a) okresný súd porušil procesné ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) a nerešpektoval záväzné právne názory uvedené v právoplatných rozhodnutiach iných súdov;

b) nesprávne právne posúdil nárok sťažovateľa na odovzdanie majetku podliehajúceho konkurzu spôsobom, ktorý popiera zmysel a účel právnych predpisov aplikovateľných na tento prípad;

c) na základe právoplatných rozhodnutí súdov [REDACTED], nie je vlastníkom rozvodne a bola ju povinná odovzdať sťažovateľovi. [REDACTED] proti sťažovateľovi o vylúčenie rozvodne zo súpisu všeobecnej podstaty úpadcu zamietol okresný súd rozsudkom č. k. 25 Cbi 31/2016 z 8. augusta 2018, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 31 CoKR 13/2018 z 21. januára 2020. Následne odporcom podané dovolanie bolo odmietnuté uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5 Obdo 33/2020 z 20. augusta 2020 a odporcom podaná ústavná sťažnosť bola odmietnutá uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 65/2021 z 23. februára 2021;

d) napadnuté uznesenia sú podľa sťažovateľa arbitrárne a v rozpore s právnymi názormi okresného súdu a krajského súdu o tom, že [REDACTED], nie je vlastníkom rozvodne a jej technológií, okresnému súdu vytýka svojvôľu pri výklade a aplikácii právnych noriem (§ 76 ods. 1 a § 203 zákona o konkurze a reštrukturalizácii) a nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí, keďže okresný súd rozhodol v rozpore s judikovaných právnym stavom;

e) okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia odkázal na prebiehajúce sporové konanie vedené pred okresným súdom pod sp. zn. 36 Cbi 1/2020, ktorého účastníkmi sú [REDACTED] [REDACTED], ako žalobca a sťažovateľ ako žalovaný, pričom žaloba o vylúčenie rozvodne zo súpisu všeobecnej podstaty úpadcu bola zamietnutá 21. apríla 2021, odvolacie konanie prebieha na krajskom súde pod sp. zn. 31 CoKR 5/2021;

f) opravným uznesením okresný súd zmenil účastníka konania (zo [REDACTED] [REDACTED], na [REDACTED]), pričom celé odôvodnenie odkazuje na sporové konanie medzi inými účastníkmi, a preto nemá podľa sťažovateľa žiadnu relevanciu;

g) porušenie práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu vidí sťažovateľ v postupe okresného súdu, ktorým rozhodol v rozpore s právnym názorom iných súdov, neodôvodnene zvýhodnil [REDACTED], ako nevlastníka v neprospech úpadcu ako vlastníka.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým zamietol návrh sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia a jeho následným opravným uznesením.

5. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom a v zásade nemá právomoc preskúmať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Kompetenciou ústavného súdu je v prípadoch napadnutia rozhodnutí všeobecných súdov kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý im predchádzal, so základnými právami. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, čím by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody.

6. Z hľadiska sťažovateľom uplatnenej argumentácie je potrebné akcentovať, že posudzovanie podmienok na vydanie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) sa tak nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí o neodkladných opatreniach v prípadoch, kde neodkladné opatrenia do práv a povinností účastníkov konania nezasahujú konečným spôsobom, resp. kde s ohľadom na charakter konkrétneho rozhodnutia o neodkladnom opatrení nemôže toto zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania, keďže nemusí zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu (porov. m. m. II. ÚS 180/2019). Ústavný súd meritórne posudzuje neodkladné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o vydaní neodkladného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (m. m. I. ÚS 542/2020, I. ÚS 384/2021).

7. Bez ohľadu na uvedené však aj v konaní o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené.

8. Pochybenie dosahujúce ústavnoprávne relevantnú intenzitu nebolo v posudzovanej veci sťažovateľom zistené.

9. Z obsahu napadnutého uznesenia okresného súdu o zamietnutí návrhu sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia sa ústavný súd presvedčil, že jeho odôvodnenie je napriek stručnosti poskytnutých dôvodov ústavne udržateľné a akceptovateľné a nevykazuje znaky arbitrárnosti. Okresný súd zrozumiteľne a logicky vysvetlil dôvody, pre ktoré nepovažoval za splnený účel neodkladného opatrenia v zmysle § 203 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, a to potrebu zabezpečenia majetku, keďže zariadenia rozvodne boli predmetom vylučovacej žaloby, pričom v čase vydania napadnutého uznesenia o nej nebolo právoplatne rozhodnuté. Okresný súd odkázal na § 78 ods. 6 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, podľa ktorého majetok zapísaný do súpisu nemožno speňažiť, ak sa vedie konanie o jeho vylúčenie zo súpisu. Uviedol, že stavba rozvodne nie je použiteľná sama osebe bez zariadení, pričom pri speňažení majetku v konkurze je efektívnejšie predávať stavbu rozvodne spoločne so zariadením, čím sa splní účel speňažovania majetku. Okresný súd doplnil, že nepovažoval za preukázané, že majetok je bezprostredne ohrozený skazou či zničením.

10. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia podľa ústavného súdu nevyplýva negácia právneho stavu judikovaného v právoplatne skončenom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 25 Cbi 31/2016, ale iba skutočnosť, že pred ním prebieha iné konanie o vylúčenie majetku z podstaty pod sp. zn. 36 Cbi 1/2022, o ktorom v čase rozhodovania o návrhu sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia nebolo právoplatne rozhodnuté (čo nespochybňuje ani sťažovateľ v jeho ústavnej sťažnosti).

11. Napadnutým opravným uznesením okresný súd opravil v záhlaví uznesenia o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nesprávne označenie žalovaného zo [REDAKOVANÉ], na [REDAKOVANÉ]. Uvedené napriek presvedčeniu sťažovateľa nemalo podľa ústavného súdu za následok, že odkaz na prebiehajúce konanie v zmysle § 78 ods. 6 zákona o konkurze a reštrukturalizácii stratilo opodstatnenie, resp. malo za následok ústavne nekonformný výklad tohto ustanovenia.

12. Opodstatnenosť zdržanlivého prístupu ústavného súdu vo vzťahu k rozhodnutiam o neodkladných opatreniach je v sťažovateľovej veci znásobená tou skutočnosťou, že ústavný súd z Obchodného vestníka č. 74/2022 vydaného 19. apríla 2022 zistil, že okresný súd uznesením č. k. 25 K 2/2007 z 11. apríla 2022 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil [REDAKOVANÉ], povinnosť vydať sťažovateľovi majetok podliehajúci konkurzu, stavbu rozvodne, ktorej súčasťou sú aj technologické zariadenia.

12.1 Poukazujúc na svoju judikatúru (pozri napr. sp. zn. IV. ÚS 242/08, II. ÚS 216/2017, I. ÚS 142/2019, I. ÚS 347/2019, I. ÚS 404/2019), ústavný súd v takom prípade považuje ústavnú sťažnosť za zjavne neopodstatnenú, pretože v danej veci eventuálne vyhovie návrhu by v súčasnosti nemalo vo vzťahu k namietanému konaniu žiadnu relevanciu. Vzniknutá situácia je v teórii a praxi ústavného súdnictva označovaná výrazom „*mootness*“ (pozri Barron, J., Dienes, C. Constitutional Law. 4. vyd., St. Paul 1995, s. 83 – 85) alebo ako nedostatok podmienky bezprostredného a trvajúceho zásahu (napr. v praxi Spolkového ústavného súdu SRN „*unmittelbare und gegenwärtige Betroffenheit*“; k tomu napr. K. Schleich: Das Bundesverfassungsgericht. 3. vyd., München 1994, s. 142150), t. j. stav, keď už „spor“ skončil alebo bol vyriešený inak, a so zreteľom na princíp minimalizácie zásahov do právoplatne skončených konaní a hospodárnosť konania už nemá ďalší zmysel v konaní v danej veci pokračovať.

12.2 V okolnostiach tohto prípadu tak ústavný súd dospel k názoru, že za danej situácie sa námietka porušenia základných práv sťažovateľa posunula do výlučne akademickej roviny a v takýchto prípadoch sa teória i prax ústavných súdov vyhranene prikláňa k odmietnutiu v takejto veci rozhodovať (pozri napr. uznesenie Ústavného súdu Českej republiky z 8. septembra 1999, sp. zn. IV. ÚS 122/99, publikované v Sbírcе nálezů a usnesení Ústavního soudu, zväzok č. 15, uznesenie č. 56, s. 315 a nasl. alebo uznesenie IV. ÚS 227/17 z 31. októbra 2017), pretože tu chýba možnosť bezprostredného a trvajúceho zásahu, ktorý by mohol mať vplyv na pozíciu sťažovateľa.

13. Vzhľadom na uvedené ústavný súd uzatvára, že v prerokúvanej veci nezistil nič, čo by nasvedčovalo tomu, že napadnutými uzneseniami okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. V závere ústavný súd už len dodáva, že základné právo na súdnu ochranu nie je možné vykladať tak, že by sťažovateľovi garantovalo právo na úspech v konaní či zaručovalo rozhodnutie zodpovedajúce jej predstavám. Jeho obsahom je právo na také súdne konanie, v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi za súčasnej aplikácie ústavných princípov.

15. K rovnakému záveru ústavný súd dospel aj v súvislosti s námietkou porušenia základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutými uzneseniami. Ide o právo hmotnoprávnej povahy a sťažovateľ jeho porušenie argumentačne odvíja od namietaného porušenia jeho práv procesnej povahy. Vychádzajúc z argumentácie sťažovateľa, nevyhnutným predpokladom porušenia jeho hmotných práv by bol záver o tom, že došlo k porušeniu jeho procesných práv.

16. Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, keďže medzi napadnutými uzneseniami okresného súdu a porušením onačených práv sťažovateľa nebola zistená kauzálna súvislosť.

17. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júna 2022

Miloš Maďar
predseda senátu